

Nikos Panagiotopoulos: Mana Nebeská (sb. Cejch krize, 2013)

přeložil **Eduard Soukup**

Mana nebeská

Zabarikádovala se za starou dřevěnou recepcí. Odejmi ode mne tento kalich, prohlásila pateticky, a nástěnka s veřejnými poplatky, která se nacházela přímo za ní, se najednou podobala svatozáři, důmyslně narafičené tak, aby zdůraznila tvrdý úděl správkyně domu.

Teolog ze třetího vřele přisvědčil, bezpochyby potěšen citátem z bible, ale i protože o tom ví svoje – i jeho nebožtík otec byl kdysi správcem. Přesto ji vyzval, aby to zvážila – Kdo by byl natolik schopný, aby vás nahradil?

Efychia lehce naklonila hlavu na stranu. Jeho srdečnost a zdvořilost ji potěšily. V dnešní době už bývají milá slova vzácností.

Vdova po inspektorovi, jež pronajímá pětipokojový byt v šestém, kvapem souhlasila: Nenahraditelná! Efychia ji kdysi včasné obeznámila s tím, že děti jejího nájemníka rozbily sklo na balkóně.

Nenahraditelná, opakuje jako ozvěna i Kiki, její sousedka, neprovdaná dcera vojáka a neoficiální asistentka správkyně.

Ještěže ji napadlo vzít s sebou dolů ty polštáře, odměnila ji vdova šeptem za podporu. Domovní schůze začala působit zdlouhavě a mramorové schodiště bylo studené a nepohodlné – přesně jako posledně. Kiki se chlubí chytrým nákupem: židlí a stolkem na balkón z výprodeje obchodu se zahradním nábytkem, a taky polštáři, které sama ušila z látky, kterou našla –

Nestihla dokončit větu. Nezaměstnaný matematik, otec dvojčat, jenž nedávno zakoupil Fotinin třípokojový byt ve čtvrtém, jí skočil do řeči. Připomněl osazenstvu, že tématem schůze je topení, má dvě malé děti a takhle už to nemůže dál pokračovat, prostě nestačí, aby topení hrálo jen dvě hodiny večer.

Ať zaplatí co dluží on i ostatní, chce-li, aby se topilo víc, zavřeštila Efychia a bouchla rukou do mramorové části recepcce vedle trhliny, která jim zůstala jako památka na stěhování jedné poběhlice, herečky, která nikdy nikde nehrála, přestože pořád chodila na všelijaké semináře a konkurzy. Efychia, jež bydlela přímo pod ní, dobře věděla, jaký je její skutečný talent. Navrhovala, aby ji za škodu zažalovali, ale advokát Dinopoulos, synovec paní Nikolaidu, premiant athénské právnické s doktorátem z Durhamu, jim to vymluvil. Efychia tehdy navrhla, aby vzali náklady na svá bedra a opravu mramoru zaplatili, protože jaký si to uděláš, takový to máš, dokonce ve svém volném čase zadarmo provedla i malý průzkum trhu. Její návrh však neprošel. Skrblili a mramor zůstal viditelně rozbítý, prasklina bylo to první, co každého přichozího praštilo do očí.

I matematik teď bouchl rukou do mramoru. Řekl jí, ať se nerozčiluje, a ať si dává pozor na pusu. On, že odmítá platit za vymalování fasády, jestliže mu to nevyúčtují. Dokud mu nepřinesou účet, nezaplatí ani cent...

Tenhle chce účet za vymalování, Albánek z druhého ještě nedostal peníze od stavitele na dlaždice pro celou budovu a splácení se tak protahuje. Nájemník vdovy po inspektorovi zase prozatím nemůže zaplatit, protože jeho žena dostala padáka... A ještě chtějí víc topit!

Ale tohle už jsme probírali, zasáhl teolog a svým zvučným hlubokým hlasem zastřel Eftychiiny námitky. Na domovní schůzi se již dříve učinilo rozhodnutí platit opravy bez faktur, aby se vyvarovali DPH. Fotini, od níž matematik koupil byt, s tím tehdy souhlasila.

Dvacet dva táců za vymalování fasády? rozbouřil se matematik. Komu chtějí tohle věšet na nos? V činžáku, kde bydlí jeho švagr, to vyšlo na něco pod patnáct i s leštěním mramoru, navíc na to obdrželi okresní dotace. Proč my jsme nedostali dotace?

Eftychia rezignovala. Otráveně opustila recepci a přiblížila se ke Kiki a vdově po inspektorovi. Ať s ním promluví ony, ať mu to vysvětlí, úpěnlivě je žádá, protože ona už to prostě nezvládá. Navíc má cukrovku a Kuvelos, internista, který promrhal mládí ve státním zdravotnictví, než dostal rozum a otevřel si vlastní ordinaci, jí zakázal se rozčilovat, – a jemu má jako taky dělat scény, že jí nevystavil stvrzenku...?

Kiki a vdova si vyměnily pohledy a vzápětí zase upřely zrak před sebe. Vdova neměla tušení, o čem je řeč. Ví jedině, že společné poplatky za údržbu domu se musí platit včas – to je jisté. Právě si řekla, že dá svému nájemníkovi upomínku. Kiki se pro změnu začervenala, protože ačkoli je neoficiální asistentkou správkyně, nemohla si vzpomenout, proč nedostali dotace.

Eftychia ji sledovala se zúženými rty. Že se nestydí, nechat ji ve štychu teď, zrovna když ji potřebuje.

Kiki se prudce zvedla. Proč s ní takhle mluví? No tak se stalo, že si něco nepamatuje. Nebyla snad vždy ochotná obětovat svůj klid a čas a s čímkoli jí pomoci?

No, že by se v práci zrovna přetrhla, to se říct nedá, zapojila se energicky do výměny názorů vychovatelka v jeslích z prvního. Ta se odmítá smířit s tím, že třiačtyřicetiletá Kiki, která vypadá mladší, – a ještě aby nevypadala, když v životě neodpracovala jedinej den – jenom sedí a každéj měsíc dostává penzi po svym otci, jen a jedině proto, že byla tak ošklivá, že si ji nikdo nevzal za ženu.

Jí se přece nemá co zpovídat! obrátila se proti ní Kiki. A jestli si myslí, že to zvládne líp, prosím, ať se sama chopí správy!

Učitelka z jeslí se odhodlaně pustila do hádky: Má dvě práce, aby nepošla hlady, ve státním přes den, babysitting večer, a má muže a dítě - s důrazem na „muže“, - kromě toho jí hrozí, že se ocitne na ulici, sotva jí vyprší pracovní smlouva, protože stát mrhá penězma na lenochy, jako je Kiki.

Eftychia využila příležitosti a vrátila se za přepážku recepce-skrýše. Rozpoutaná rozepře jí poskytla čas na přemýšlení. Navrhne, aby rychle požádali malíře o dodatečnou fakturu. Nikdo sice nepřistoupí na to, že tím pádem budou muset zaplatit i DPH, ale chytrák matematik už nebude mít žádné výmluvy. A při první příležitosti se ho zeptá, jestli i on vydává stvrzenky za svoje soukromé doučování – jak to, že ji to nenapadlo už dřív? Každopádně, jestli uvidí, že situace se horší, zbaví Kondinise práva hlasovat. Kondinis nechodí na schůzky, přestože vlastní jeden dvoupokojový byt v pátém a garsonku ve druhém. Po pravdě řečeno, dobře dělá. Jediné, co ho zajímá, je vybrat nájem od ostatních, aby mohl vše vzápětí prohrát v kartách. Kdyby to tak viděla jeho nebožka matka, která byty získala výměnou za pozemek. Kondinis proti tomu nebude mít námitky. Bude zbaven zplnomocnění a tak schůze přestanou být usnášení schopné... A pak ať si zkusí všechny znova svolat!

Mezitím se teolog svědomitě snažil utišit přítomné duše. Jeho malé posluchačstvo – vyjma matematika – dávalo najevo patřičnou úctu, neboť jej před časem všichni viděli v diskuzním pořadu „Neviditelný svět“, kde vyjadřoval své pravoslavné postoje k různým tématům, od Janova Zjevení o konci světa až po naleziště ropy v Egejském moři. Teď teolog vysvětluje, že stát je zavázán podporovat ty, kteří jej podporují... A dál, kolik dnes ještě existuje nezadaných dcer vojáků, které dostávají penzi po svých otcích? Těch pár že zatěžuje rozpočet? Směšné!

Čeho tím chce dosáhnout, že jí to vysvětluje? Vyletěla zase Kiki. Jen ať se zeptají Tasose, prodavače v trafice na rohu, kolik si od něj vzal vychovatelčin muž za to, že mu vyměnil dveře a blatník od auta, a vystavil mu snad účet?

A ona je jako co, bernák? Přechází do protiútku vychovatelka z jeslí. Nechce po ní rovnou daňový přiznání?

Když chtěl mladej účet za vymalování, neslyšela ji něco říkat!

Chce účet, protože peněžní obnos je šílený, ozval se matematik. Jak má vědět, kolik dostali zaplacené?

Chce tím snad říct, že je zlodějka? Rozčílila se Eftychia. Teď, právě teď ho všichni slyšeli – má svědky! Nazval ji zlodějkou!

Řekl jenom, že není naivní, vysvětlil matematik.

Rovnou zítra, hned zrána, půjde za Dinopulosem a podá žalobu! Však ona ho naučí!

Ať de do...

Teolog, i přes svých sto šedesát kilo, projevil obdivuhodné reflexy - chytil matematika za rukáv dřív, než stihl vyslovit netaktní slůvko. To by stačilo! zvolal, to by stačilo! zatímco pohledem znehybnil Eftychiu, která se užuž chystala výlev oplátit.

V okamžiku, kdy Eftychia spolkla nevyřčenou odpověď – udělala teologovi tu laskavost, protože nechce ztratit cenného spojence - a očividně ublížený matematik odstrčil jeho ruku pryč - nehledě na to, že se ten tlustoch potí jako prase, má ho za fašouna - je slyšet vytrvalé ťukání klíčů do skleněných dveří.

Hele, co se jim stalo, proč se hádají? divil se Makis ze sázkové kanceláře odvedle. Nikdo mu neodpověděl. Vedle zrovna začala dostihová horečka - skalní fandové už zabrali místa a rozehřívali se sázením. Makis přešel rovnou k věci: popsal jim problém s kanalizací a sračkama, který už vytejkaj z kabinky, což ho nutí posílat klienty močit do fast foodu. Však paní Eftychia to dobře ví, to ona jej nabádala, ať o tom na schůzi poreferuje. Aby se jen planě neremcalo – jestli to chtějí vidět, ať se jdou na dvě minutky podívat, musí se to rychle začít řešit, takhle to dál nejde...

Nikdo se do inspekce toalet zrovna nehrnul, dokázali si to představit, navíc neměli důvod mu nevěřit, ale Eftychia na tom trvala, protože proč by se měla sračkama zabývat jen ona. Zčásti zoufalství Makisova výrazu, zčásti i více méně oprávněný sten správkyň způsobily, že matematik nakonec souhlasil jít situaci omrknout a Eftychia s ním razantním gestem poslala Kiki – lepší dva než jeden.

Ve chvíli, kdy s Makisem v závěsu vešli do agentury, Kiki chytila matematika za ruku – co maj všichni za problém, že ho furt obtěžují - aby se zastavil, a aby mu ukázala logo sázkové kanceláře ОΠΑΠ nad vchodovými dveřmi.

Proto neobdrželi dotace, řekla mu, pyšná, že si konečně vzpomněla, přestože tam zrovna nebyla Eftychia, aby ji pochválila. Radnice nařídila, aby byly odmontovány televizní antény z

terasy a neonové vývěsky podniků v průčelí – jsou nezákonné. On si taky namontoval anténu, ne?

Em, co měl jako dělat, nenamontovat ji? Vždyť ta centrální nic nechytá! Bránil se matematik a Kiki se usmála, protože ho chápe a taky protože měla vždy slabost pro vzdělance. Eftychia

Chudák není zlá, našla Kiki příležitost mu to objasnit. Jen je trochu od rány, od té doby, co...

E, kdyby od rány! Hysterická, to jo!

Fajn, ať tomu říká, jak chce. Ale zlá není. Ani nebyla vždycky taková, aby věděl. Ale od té doby, co ji opustil Leonidas a odešel za Ukrajinkou, která pečovala o jeho matku... A Eftychia je v právu, jen tak mezi náma! Měla ho za krále, a Leonidas... Co myslí, že jí řekl?

Co? Zeptal se matematik s vášnivým zájmem, zkoušeje tak odolnost Makise, který byl chtě nechtě nucen poslouchat.

Že to je přece logické, vždyť ho neuspokojovala v posteli... zatímco ta druhá...

Kiki se již plně vžila do líčení Eftychiinina hořkého osudu, vypočítávala záminky, které si vymyslel Leonidas, aby pozdržel splácení alimentů – však je to taky účetní. Makis ale tohle všechno už dávno slyšel, navíc zrovna pospíchal, takže je jemně popostrkoval dovnitř, a přestože puch v zadní části byl nesnesitelný, trval na tom, že to musejí vidět. Inženýr, který má kancelář na protějším rohu, mu řekl, že kvůli drobným usazeninám se za všechny ty roky musela stará keramická kanalizační trubka ucpat. Následkem toho se nečistoty hromadí, a posléze vytékají dovnitř. Instalatér, který se toho ujme, bude muset vykopat stoku do základů, aby rouru vyměnil.

Matematik a Kiki se vraceli se sklopenou hlavou. On, protože si uvědomuje, že oprava kanalizace je jednak neodkladná a jednak drahá, a že podryvá jeho vyhlídky na přidání topení. Ona, protože si vzpomíná, že centrální anténa je vyšla na jmění, a výsledky žádné...

A právě protože měli hlavy svěšené, nevšimli si scény, která se odehrávala o pár metrů dál – vchodové dveře jejich činžáku pohltily štíhlou postavu ženy s brašnou na zádech a s brožurami v ruce, aby se za ní vzápětí hlasitě zabouchly.

Co to k sakru? Zrovna teď se musel znovu rozbít i mechanismus na dveřích? Řekl si matematik, který si na to již mnohokrát stěžoval. A jak se má asi dostat s kočárkem do domu, když mu nikdo nepodrží dveře...

Ať zavřou dveře, zakřičela Eftychia. A ať jde někdo na policii – rychle! To je ona! Ona!

Právem zadýchaný teolog již stihl přesunout svých sto šedesát kilo a uzavřít tak všechny únikové cesty. To on nadiktoval jasné upozornění, které nechala Eftychia vytisknout na plakát. Ten byl nalepen na místě viditelném ze všech stran, vedle domovního telefonu: *Je PŘÍSNĚ zakázána distribuce reklamního tisku.*

Vdova po inspektorovi se zvedla ze svého pohodlného polštářku – vůbec nechápala, o co jde, její inspektor se naštěstí o vše postaral, když koupil neoklasicistní dvoupatrák o dva bloky vejš, a tím ji jednou provždy zachránil před útrapami společného bydlení.

Vychovatelka z jeslí se postavila vedle Eftychie. Tuhletu ženskou s letákama zná. Bydlí někde v sousedství. V jeslích jim jednou všechno obrátila naruby, když se dožadovala, aby vzali její dítě, aniž by měla odpovídající papíry. A jak má vědět, že je zaměstnaná, - pokoušela se ji tehdy vychovatelka v jeslích přivést k rozumu - když jí nedonese žádné potvrzení? Že prej jí

potvrzení nechtěj dát, jak má asi najít pořádnou práci, kde by jí dali potvrzení, když se jí v jeslích nepostaraj o dítě? To je ale drzost, tyhleti cizinci – Nevářej si ani mravů, ani předpisů!

Žena s těžkou brašnou na zádech a s letáky, - reklamními brožurami na jednu z desítek agentur, které znenadání vykupují zlato všeho druhu - se postavila doprostřed kruhu, pokoušela se o nešťastný výraz a vyhodnocovala situaci, což ještě více rozčílilo vychovatelku z jeslí.

Efychia stále křičela, že někdo musí běžet na policejní stanici. Vdova po inspektorovi vytáhla svůj drahý mobil, aby policii zavolali. Efychia však naléhala, že stanice je za rohem, zatímco když poldům zavolají, budou mít zpoždění, už tam zkoušela volat tisíckrát. Kiki si uvědomila, že to padlo na ni, když zpozorovala matematika, jak k ženě přistupuje, zkoumavě si ji prohlíží a ptá se, jestli to byla ona, kdo předevečírem ráno zvonil. Zrovna když se mu podařilo uspat dvojčata, dodává k ostatním.

Kiki si odevzdaně povzdechla a otevřela dveře ven v okamžiku, kdy obklíčená žena začala brečet a naříkat, aby vzbudila soucit – musí prý živit děti a má nemocného muže – což není pití jako nemoc? Kdo je asi nakrmí? Mana nebeská?!

Kiki již mýjela Makisovou agenturu a přitom výrazně gestikulovala rukou - posunek, jenž měl znamenat tak-tohle-si-poslechni. Za ní mezitím jako tsunami propukl teologův hněv, protože nesnese rouhání: Ať už se konečně naučej řecky!